

Finansdepartementet

Skatte- och tullavdelningen

Ytterligare sänkt skatt för pensionärer

September 2009

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	4
2 Gällande rätt	6
2.1 Grundavdrag	6
2.2 Det förhöjda grundavdraget för pensionärer	6
3 Ytterligare sänkt skatt för pensionärer.....	7
3.1 En förstärkning av det förhöjda grundavdraget.....	7
3.2 Begränsat skattskyldiga m.fl.	13
3.3 Inkomstgränsen för deklarationsskyldigheten.....	13
4 Konsekvensanalys	13
5 Författningskommentar.....	16

Sammanfattning

För att ytterligare stärka pensionärernas disponibla inkomster föreslås i promemorian en förstärkning av den skattelättnad som gäller för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Genom förstärkningen får samtliga personer i åldersgruppen som betalar skatt en skattesänkning.

Förslaget innebär för en pensionär med full garantipension en skattesänkning med mellan ca 1 000 och 1 200 kronor per år beroende på kommunalskattenivå. För en pensionär som har 150 000 kronor i inkomst innebär förslaget en skattesänkning med mellan ca 1 700 och 2 000 kronor per år beroende på kommunalskattenivå.

Efter en sådan förstärkning uppgår grundavdraget, inklusive den förhöjda delen, till 39 600 kronor för beskattningsåret 2010 upp till en taxerad förvärvsinkomst på ca 165 400 kronor. För inkomster under 39 600 kronor blir grundavdraget alltså lika stort som den taxerade förvärvsinkomsten, varför ingen skatt ska betalas på inkomsten. För inkomster mellan ca 165 400 och 388 300 kronor reduceras grundavdraget med 95 kronor per 1 000 kronor i ökad taxerad förvärvsinkomst. För inkomster över ca 388 300 kronor blir grundavdraget 18 400 kronor.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010.

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

63 kap. 3 a §²

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Taxerad förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,425 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,623 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp	0,078 prisbasbelopp
överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,372 prisbasbelopp minskat med 10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,061 prisbasbelopp
överstiger 7,88 men inte 8,49 prisbasbelopp	0,849 prisbasbelopp minskat med 10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten

Föreslagen lydelse

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<i>Taxerad förvärvsinkomst</i>	<i>Särskilt belopp</i>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,5094 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 2,72 pris-	0,7074 prisbasbelopp minskat med

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2008:1306.

basbelopp	20 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,1624 prisbasbelopp
överstiger 3,11 men inte 3,9 prisbasbelopp	10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten minskat med 0,1486 prisbasbelopp
överstiger 3,9 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,2219 prisbasbelopp ökat med 0,5 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 9,1568 prisbasbelopp	1,0099 prisbasbelopp minskat med 9,5 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 9,1568 prisbasbelopp	0,14 prisbasbelopp

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas första gången vid 2011 års taxering.

2 Gällande rätt

2.1 Grundavdrag

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdraget har ett fördelningspolitiskt syfte och avser främst att lindra beskattningen för låginkomsttagare. Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. 1–5 och 11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229).

Rätt till grundavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och som har haft förvärvsinkomst. Obegränsat skattskyldig är i princip den som är bosatt eller vistas stadigvarande i Sverige eller som har väsentlig anknytning hit och som tidigare har varit bosatt här (se 3 kap. 3 § inkomstskattelagen). Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till grundavdrag. Så är fallet om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. Med ”uteslutande eller så gott som uteslutande” avses att minst cirka 90 procent av förvärvsinkomsten kommer från Sverige (jfr prop. 2004/05:19 s. 45). Dödsbon har rätt till grundavdrag för det år då dödsfallet inträffade.

Grundavdragets storlek är beroende av den taxerade förvärvsinkomstens storlek. För beskattningsåret 2009 uppgår grundavdraget till 18 200 kronor vid en taxerad förvärvsinkomst upp till ca 42 000 kronor. För en taxerad förvärvsinkomst över ca 337 000 kronor uppgår grundavdraget till 12 600 kronor. För inkomster däremellan är grundavdraget högre (se 63 kap. 3 § inkomstskattelagen).

För dem som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret är grundavdraget en tolfedel av 12 600 kronor för varje kalendermånad eller del av kalendermånad som de är obegränsat skattskyldiga. Om denna grupp skattskyldiga har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande i Sverige, har de dock rätt till motsvarande grundavdrag som om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret (se 63 kap. 4 § inkomstskattelagen).

Grundavdraget får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av tjänst och aktiv näringsverksamhet sedan allmänna avdrag gjorts. Särskilda regler finns för hur överskottet av tjänst och allmänna avdrag ska beräknas i vissa speciella fall (se 63 kap. 5 § inkomstskattelagen).

2.2 Det förhöjda grundavdraget för pensionärer

Den 1 januari 2009 trädde det s.k. förhöjda grundavdraget för pensionärer i kraft (prop. 2008/09:38, bet. 2008/09:SkU13, rskr. 2008/09:109, SFS 2008:1306). Reformen syftar till att förbättra de ekonomiska villkoren för personer som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Skattelättnaden lämnas genom att grundavdraget höjs vid taxerade förvärvsinkomster upp till ca 363 000 kronor. Höjningen är störst för låga inkomster.

Bestämmelserna om det förhöjda grundavdraget för pensionärer återfinns i 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen. Regleringen innebär att

grundavdraget för fysiska personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år, uppgår till grundavdragsbeloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall.

I likhet med grundavdraget har den förhöjda delen av grundavdraget ett fördelningspolitiskt syfte. Följaktligen är den förhöjda delen av grundavdraget högst för personer med låga taxerade inkomster.

Sammantaget uppgår grundavdraget och den förhöjda delen av grundavdraget till 36 300 kronor för beskattningsåret 2009 upp till och med en taxerad förvärvsinkomst på ca 126 000 kronor. För inkomster under 36 300 kronor blir grundavdraget alltså lika stort som den taxerade förvärvsinkomsten, varför ingen skatt ska betalas på inkomsten. För inkomster över ca 126 000 kronor reduceras det förhöjda grundavdraget med 100 kronor per 1 000 kronor i ökad taxerad förvärvsinkomst, vilket innebär att vid inkomster över ca 363 000 kronor (8,49 prisbasbelopp) lämnas inget förhöjt grundavdrag.

3 Ytterligare sänkt skatt för pensionärer

3.1 En förstärkning av det förhöjda grundavdraget

Promemorians förslag: Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Detta sker genom att avdragsbeloppet höjs och att den övre inkomstgränsen för det förhöjda grundavdraget slopas.

För beskattningsåret 2010 ska den förhöjda delen av grundavdraget beräknas på följande sätt:

– För inkomster upp till och med 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen av grundavdraget till 0,5094 prisbasbelopp.

– För inkomster som överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,7074 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.

– För inkomster som överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,1624 prisbasbelopp.

– För inkomster som överstiger 3,11 men inte 3,9 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 10 procent av inkomsterna minskat med 0,1486 prisbasbelopp.

– För inkomster som överstiger 3,9 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,2219 prisbasbelopp ökat med 0,5 procent av inkomsterna.

– För inkomster som överstiger 7,88 men inte 9,1568 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,0099 prisbasbelopp minskat med 9,5 procent av inkomsterna.

– För inkomster som överstiger 9,1568 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,14 prisbasbelopp.

Skälen för promemorians förslag

Varför behövs en förstärkning?

Det finns i dag ca 1,7 miljoner personer i Sverige som är 65 år eller äldre. Inom de närmaste tio åren beräknas antalet ålderspensionärer öka till närmare 2 miljoner. Medellivslängden har de senaste åren stigit med mellan 30 och 40 dagar per år. Det finns därmed allt fler pensionärer högre upp i åldrarna, varav en stor del är ensamstående. Kvinnor lever i genomsnitt längre än män och utgör därmed en större andel av ålderspensionärerna ju högre upp i åldrarna man kommer.

Den genomsnittliga åldern för uttag av ålderspension är ca 65 år och har i princip inte ändrats trots stigande medellivslängd. År 2005 fick drygt hälften av alla ålderspensionärer garantipension till någon del. Av dem som i dag beviljas ålderspension får en tredjedel garantipension till någon del.

Den ekonomiska utvecklingen för pensionärerna har varit positiv under senare år, eftersom inkomst- och tilläggspensionerna är kopplade till inkomstutvecklingen genom s.k. följsamhetsindexering. Sedan följsamhetsindexeringen infördes vid årsskiftet 2001/02 har pensionerna totalt ökat med 21,2 procent. De ekonomiska villkoren för pensionärer ser emellertid olika ut beroende på ålder och tidigare arbetsmarknadsanknytning. Sammantaget understiger den genomsnittliga disponibla inkomsten för pensionärer den genomsnittliga disponibla inkomsten för personer som är under 65 år. Det finns alltså skäl att gå vidare i ambitionen att förstärka pensionärernas disponibla inkomster. En lämplig åtgärd bedöms då vara att förstärka det förhöjda grundavdraget för pensionärer.

Eftersom det förhöjda grundavdraget redan finns på plats är det enkelt att utöka detsamma. En förstärkning är lämplig även av den anledningen att den går att utforma på ett fördelningsmässigt träffsäkert sätt. Dessutom kan en förstärkning börja gälla redan den 1 januari 2010, vilket anses som angeläget.

Förstärkningens utformning

En följd av det senaste årets turbulenta ekonomiska utveckling är att den s.k. automatiska balanseringen inom inkomst- och tilläggspensions-systemet kommer att aktiveras för första gången 2010. Trots den förändring av beräkningen av balanstalet som regeringen har föreslagit (se prop. 2008/09:219 Utjämnat värde för buffertfonden vid beräkning av balanstalet) minskar inkomst- och tilläggspensionerna med 3,0 procent 2010. Även garantipensionerna minskar nominellt med 0,9 procent. Denna minskning är en följd av att prisbasbeloppet för 2010 sjunker med 0,9 procent jämfört med 2009. På sikt kommer pensionerna att återgå till de nivåer de skulle ha haft om den automatiska balanseringen inte ägt rum. Det sker när den ekonomiska tillväxten tar fart igen och ålderspensionssystemet återigen uppnår balans.

För utformningen av det ytterligare förhöjda grundavdraget bör de kommande pensionsnedskrivningarna utgöra en utgångspunkt. Sättet på vilket pensionerna skrivs ner motiverar att förstärkningens tyngdpunkt i

kronor räknat läggs hos dem som också får en större pensionsnedskrivning. Samtidigt är det fortfarande angeläget att sett i förhållande till inkomsten stärka ekonomin för personer med låga inkomster. En sådan utformning ökar välfärden för breda pensionärsgrupper. Vidare innebär en sådan utformning att det förhöjda grundavdraget utvidgas till att omfatta alla som är 65 år eller äldre vid årets början.

Förstärkningen innebär att alla som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har taxerade årsinkomster över 39 600 kronor får en skattesänkning på mellan ca 1 000 och 3 200 kronor per år beroende på den taxerade inkomstens storlek och kommunalskattesats. Förslaget ser ut som följer.

- För inkomster upp till och med 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen av grundavdraget (dvs. det särskilda beloppet) till 0,5094 prisbasbelopp.

- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,7074 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.

- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,1624 prisbasbelopp.

- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 3,9 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 10 procent av inkomsterna minskat med 0,1486 prisbasbelopp.

- För inkomster som överstiger 3,9 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,2219 prisbasbelopp ökat med 0,5 procent av inkomsterna.

- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 9,1568 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,0099 prisbasbelopp minskat med 9,5 procent av inkomsterna.

- För inkomster som överstiger 9,1568 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,14 prisbasbelopp.

Det ytterligare förhöjda grundavdraget innebär, när även övriga skatte-, pensions- och bidragseffekter beaktas, att nettoinkomsten för pensionärskollektivet förblir ungefär oförändrad mellan 2009 och 2010. Även om det finns avvikelser för enskilda personer är skattesänkningen utformad så att det för de sämst ställda pensionärerna, dvs. garantipensionärer och andra personer med låga inkomster, blir en nettoinkomstökning. För vissa andra inkomstgrupper, speciellt för dem med höga inkomster, minskar dock nettoinkomsten 2010 till följd av pensionsnedskrivningen.

I Tabell 3.1 redovisas tillägget till redan befintligt särskilt belopp samt det nya särskilda beloppet i olika inkomstintervall för beskattningsåret 2010. Det totala grundavdraget redovisas dels i termer av prisbasbelopp och taxerad förvärvsinkomst i Tabell 3.2, dels i kronor i Tabell 3.3.

Tabell 3.1 Förhöjd del av grundavdraget för personer över 65 år (beskattningsår 2010)

Taxerad förvärvs- inkomst (TI)	Tillägg till befintligt särskilt belopp	Nytt särskilt belopp
- 0,99 PBB	0,0844 PBB	0,5094 PBB
0,99 PBB - 2,72 PBB	0,0844 PBB	0,7074 PBB - 0,2 TI
2,72 PBB - 2,94 PBB	0,0844 PBB	0,1624 PBB
2,94 PBB - 3,11 PBB	0,1 TI - 0,2096 PBB	0,1624 PBB
3,11 PBB - 3,9 PBB	0,1 TI - 0,2096 PBB	0,1 TI - 0,1486 PBB
3,9 PBB - 7,88 PBB	0,1609 PBB + 0,05 TI	0,2219 PBB + 0,005 TI
7,88 PBB - 8,49 PBB	0,1609 PBB + 0,05 TI	1,0099 PBB - 0,095 TI
8,49 PBB - 9,1568 PBB	1,0099 PBB - 0,095 TI	1,0099 PBB - 0,095 TI
9,1568 PBB -	0,14 PBB	0,14 PBB

Anm.: PBB = Prisbasbelopp, 42 400 kronor 2010. TI = Taxerad förvärvsinkomst

Tabell 3.2 Totalt grundavdrag för personer över 65 år (beskattningsår 2010)

Taxerad förvärvsinkomst	Totalt grundavdrag
- 3,9 PBB	0,9324 PBB
3,9 PBB - 9,1568 PBB	1,3029 PBB - 0,095 TI
9,1568 PBB -	0,433 PBB

Anm.: PBB = Prisbasbelopp, 42 400 kronor 2010. TI = Taxerad förvärvsinkomst

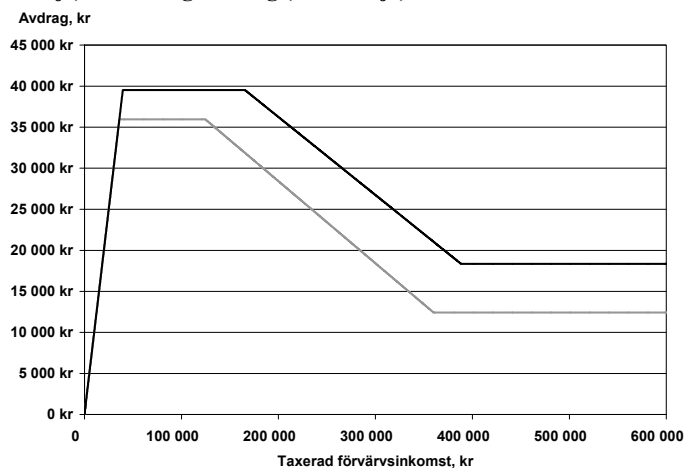
Tabell 3.3 Totalt grundavdrag för personer över 65 år (beskattningsår 2010)

Taxerad förvärvsinkomst	Grundavdrag (avrundat till helt hundredal kronor)
- 165 400	39 600
165 500 - 388 300	39 600 ner till 18 400
388 400 -	18 400

Anm.: Prisbasbelopp, 42 400 kronor 2010.

Det totala grundavdraget, dvs. grundavdraget med tillägg av det särskilda beloppet, för dem som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång kommer med förslaget att 2010 uppgå till 0,9324 prisbasbelopp (39 600 kronor) upp till en taxerad förvärvsinkomst om 3,9 prisbasbelopp (ca 165 400 kronor). Prisbasbeloppet för 2010 uppgår till 42 400 kronor. För inkomster som understiger 0,9324 prisbasbelopp är grundavdraget lika stort som den taxerade förvärvsinkomsten, varvid ingen skatt ska betalas på inkomsten. För inkomster mellan 3,9 prisbasbelopp och 9,1568 prisbasbelopp (ca 388 300 kronor) reduceras grundavdraget med 95 kronor per 1 000 kronor i ökad taxerad förvärvsinkomst, vilket är en något långsammare takt än den som används i det nuvarande grundavdraget. För inkomster över 9,1568 prisbasbelopp blir grundavdraget 0,433 prisbasbelopp (ca 18 400 kronor). Skillnaden i grundavdrag mellan gällande regler och förslaget framgår tydligt i Figur 3.1 som visar de olika grundavdragsnivåerna.

Figur 3.1 Grundavdrag 2010 för personer över 65 år enligt gällande regler (ljus linje) samt enligt förslag (mörk linje)

I Tabell 3.4 visas nettoinkomstökningar 2010 för olika inkomst- och kommunalskattenivåer som följer av förstärkningen av det förhöjda grundavdraget. För de med lägst inkomster innebär förstärkningen en nettoinkomstökning med mellan ca 1 000 och 1 200 kronor per år beroende på vilken kommunalskattesats de betalar. Nettoinkomstökningen stiger med den taxerade förvärvsinkomsten och är ca 3 000 kronor per år för de med 400 000 kronor i taxerad förvärvsinkomst. Ökningen som en andel av den taxerade förvärvsinkomsten är dock lägst för de sistnämnda, 0,8 procent med en kommunalskatt på 31,52. För garantipensionärerna är motsvarande siffra 1,2 till 1,4 procent.

Tabell 3.4 Nettoinkomstökningar 2010 genom förstärkningen av det förhöjda grundavdraget vid olika inkomst- och kommunalskattenivåer

Taxerad förvärvsinkomst kr/år	Kommunalskatt (%)			Som andel (%) av inkomsten, kommunalskatt 31,52
	Lägsta (29,89)	Medel (31,52)	Högsta (34,17)	
Låg inkomst, 50 000	1 034	1 128	1 223	2,3
Garantipensionär, 81 320 – 93 363 (se anm.)	1 034	1 128	1 223	1,2–1,4
150 000	1 766	1 927	2 089	1,3
200 000	2 260	2 466	2 673	1,2
300 000	2 404	2 623	2 844	0,9
400 000	2 902	3 058	3 216	0,8

Anm.: Inkomsten varierar för garantipensionärer beroende på ålder och civilstatus. Skattesänkningen blir dock lika stor för samtliga garantipensionärer.

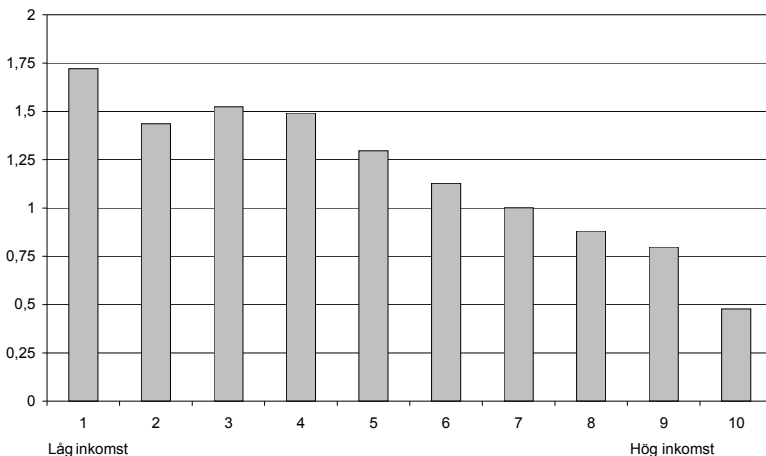
I Tabell 3.5 visas, för olika inkomstnivåer och vid genomsnittlig kommunalskatt, den totala skattesänkningen till följd av båda stegen av det förhöjda grundavdraget. Sett till skattesänkningen såväl i kronor som i procent av inkomsten har det förhöjda grundavdraget en progressiv fördelningspolitisk profil då pensionärer i de lägre inkomstskikten får en större skattesänkning.

Tabell 3.5 Total skattesänkning 2010 till följd av det förhöjda grundavdraget (steg 1) och ytterligare förhöjt grundavdrag (steg 2) för olika inkomstnivåer vid genomsnittlig kommunalskatt (31,52)

Inkomstnivå kr/år	Skattesänkning till följd av steg 1 och steg 2, kr/år	Skattesänkning som andel (%) av inkomsten
Låg inkomst, 50 000 kr	6 302	12,6
Garantipensionär, född 1938 eller senare:		
– Gift/sammanboende, 81 320 kr	4 337	5,3
– Ensamstående, 91 164 kr	3 707	4,1
Garantipensionär, född 1937 eller tidigare:		
– Gift/sammanboende, 83 164 kr	4 211	5,1
– Ensamstående, 93 363 kr	3 568	3,8
150 000 kr	2 742	1,8
200 000 kr	3 281	1,6
300 000 kr	3 438	1,1
400 000 kr	3 058	0,8

I Figur 3.2 visas den genomsnittliga procentuella förändringen av den ekonomiska standarden (personens disponibla inkomst justerad för försörjningsbörda) per inkomstgrupp för dem som berörs av förslaget, dvs. de som är 65 år eller äldre vid årets början. Den ekonomiska standarden ökar för samtliga inkomstnivåer och den genomsnittliga ökningen är 1,1 procent. Den största ökningen återfinns, som förväntat, bland de med lägst inkomster. Den lägsta standardökningen får de med högst inkomster.

Figur 3.2 Procentuell förändring av ekonomisk standard 2010 för personer över 65 år efter decilindelad inkomst

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen.

3.2 Begränsat skattskyldiga m.fl.

Promemorians bedömning: För att skattesänkningen ska omfatta personer som är begränsat skattskyldiga respektive obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret, bör liksom i dag krävas att de har sin förvärvsinkomst uteslutande eller så gott som uteslutande i Sverige.

Skälen för promemorians bedömning: Grundavdraget och det förhöjda grundavdraget för pensionärer omfattar i dag personer som är begränsat skattskyldiga och personer som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret. Förutsättningen är att den skattskyldiges överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder uteslutande eller så gott som uteslutande utgörs av förvärvsinkomster i Sverige. Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget för pensionärer bör inte innebära någon ändring i dessa avseenden (se prop. 2008/09:38 s. 14 f. och 2004/05:19, särskilt s. 42–49).

3.3 Inkomstgränsen för deklarationsskyldigheten

Promemorians bedömning: Förstärkningen av det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång bör inte påverka inkomstgränsen för skyldigheten att lämna självdeklaration.

Skälen för promemorians bedömning: I prop. 2008/09:38 gjordes bedömningen att den förhöjda delen av grundavdraget inte bör påverka ålderspensionssystemet. Det innebär att en del personer kommer att få deklarerat enbart för att till exempel pensionsgrundande inkomst ska kunna fastställas.

Inte heller det utvidgade förhöjda grundavdraget bör få påverka ålderspensionssystemet. Nuvarande inkomstgräns för att lämna självdeklaration bör alltså bestå (se 2 kap. 2 § lagen [2001:1227] om självdeklarationer och kontrolluppgifter).

4 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella effekter

Förslaget att förstärka grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år bedöms beröra ca 90 procent av åldersgruppen, 1,5 miljoner personer. Resterande 10 procent av åldersgruppen betalar i dag ingen skatt. Av de som berörs får antalet begränsat skattskyldiga bedömas som ringa. Den offentligfinansiella effekten av förslaget uppskattas med beaktande av antalet berörda skattskyldiga och föreslagen nivå på höjningen av grundavdraget till 3,5 miljarder kronor. Denna effekt kommer att påverka skatteunderlaget för kommuner och

landsting. Med en höjning av anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, kompenseras emellertid samtliga kommuner och landsting.

Förslaget innebär också att underlaget för det kommunala inkomstutjämningsystemet kan komma att påverkas. Genom detta utjämningsystem kommer dock eventuella förändringar av enskilda kommuners och landstings relativa skattekraft att jämnas ut.

Effekter för myndigheter och små företag

En förstärkning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer medför för Skatteverket endast marginella förändringar och ingår i den anpassning som årligen görs på grund av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella ekonomiska konsekvenser för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få någon budgetpåverkan.

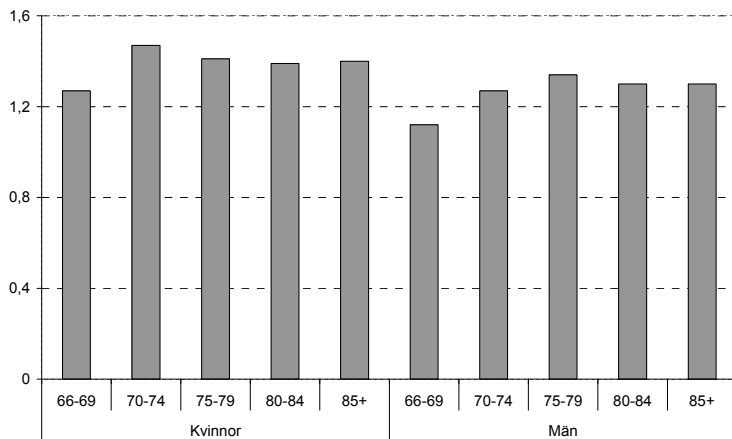
För arbetsgivare bedöms förslaget inte få några effekter.

Jämställdhetsanalys

Grundavdrag har genom sin konstruktion en större relativ betydelse för låg- och medelinkomsttagare än för höginkomsttagare. Grundavdraget är generellt vid en given taxerad förvärvsinkomst och således lika stort för kvinnor som för män, oavsett om det handlar om löneinkomst eller pensionsinkomst.

Det förhöjda grundavdraget och även utvidgningen av detsamma innebär ytterligare skattelättnader för både kvinnor och män. Kvinnor har i större utsträckning än män låg pension bl.a. till följd av att kvinnor oftare arbetat deltid eller förvärvsarbetat under färre år. Kvinnor lever också längre än män. Förslaget kommer därför att gynna kvinnor i något större utsträckning än män. Figur 4.1 visar de genomsnittliga inkomstförstärkningarna till följd av utvidgningen av det förhöjda grundavdraget uppdelat på kön och åldersgrupper. I samtliga åldersgrupper ökar kvinnors nettoinkomst mer än männens. Förslaget innebär således att den ekonomiska jämställdheten förbättras.

Figur 4.1 Procentuell förändring av individuell nettoinkomst 2010 till följd av det ytterligare förhöjda grundavdraget efter kön och åldersgrupp

5 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

63 kap.

3 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av grundavdraget för vissa skattskyldiga.

Regleringen innebär att grundavdraget för fysiska personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår till beloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall. Ändringarna innebär dels att det särskilda beloppet höjs så att skattesänkningen blir större, dels att inkomstintervallen blir fler och att den övre inkomstgränsen slopas.

Ikraftträdande

De ändrade reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010 och tillämpas första gången vid 2011 års taxering.